

gäldades, äfvensom att staden för framtiden afstode från den ersättning för förlorad tullfrihet, som med årligt belopp af 46 kronor 12 öre från statsverket till staden utginge.

Hvad statsrådet sålunda hemstält behagade Hans Maj:t Konungen bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan — vid detta protokoll utvisar.

Ex protokollo
Hjalmar Rettig.

N:o 9.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning till Örnsköldsviks köping af kronohemmanet 4 $\frac{1}{4}$ seland Norrlungånger n:o 1 i Västernorrlands län; gifven Stockholms slott den 7 december 1888.

I och för anläggning af köpingen Örnsköldsvik inköpte Kongl. Maj:t och kronan enligt köpebref den 10 januari 1839 för en köpeskiiling af 2,000 riksdaler banko jemte i öfrigt angifna vilkor 4 $\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger om $\frac{1}{4}$ mantal i Själevads socken och Norra Ångermanlands fögderi af Västernorrlands län; hvarefter Kongl. Maj:t dels genom nådig kungörelse den 6 oktober 1842, jemte meddelande af föreskrifter rörande köpingens anläggning, bemyndigade Kongl. Maj:ts befallningshavande i länet att åt personer, som önskade bosätta sig i köpingen, under eganderätt mot årlig tomtöresafgift af ett runstycke för hvarje qvadrataln upplåta tomter å ofvan omförmälda hemmansdel, dels ock genom nådigt bref nyssnämnde dag, med fastställande af en utaf kommissionslandtmätaren Näslund upprättad plankarta öfver köpingen Örnsköldsvik, förordnade, bland

annat, att den köpingen tillhöriga jord, som ej erfordrades för tomter och byggnadsplatser i köpingen, skulle på auktion till den mestbjudande utarrenderas och icke någonsin till större eller mindre del utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd försäljas, förpantas eller på annat sätt afsöndras, äfvensom att, intilldess köpingen hunne blifva så befolkad, att dervarande invånare ansåges böra sjelfva få öfvertaga vården om köpingens kassa, tomtöre- och arrendeafgifterna skulle i länets landtränderi förvaras för att till föremål, som afsäge köpingens fördel och förkofran, användas, utan att någon ränta eller afbetalning å statsverkets hafda utgifter för köpingens anläggning erfordrades.

I en till Kongl. Maj:t ingifven skrift har nu kommunalnämnden i Örnsköldsvik, enligt å allmän kommunalstämma i köpingen lemnadt uppdrag, i underdåighet anhållit, att det måtte tillåtas köpingen att tillhandla sig ifrågavarande hemmansdel emot samma köpeskillning, som Kongl. Maj:t och kronan derför erlagt, eller 3,000 kronor.

Till stöd för berörda anhållan har kommunalnämnden hufvudsakligen anfört, att förutom den mark, å hvilken köpingen vore uppförd och hvilken, ehuru kronans egendom, likväл på grund af kongl. kungörelsen den 6 oktober 1842 finge gå i köп man och man emellan samt inteknäs för skuld såsom annan skattejord, till hemmanets egor hörde ett ej obetydligt område jord, som till följd af sin beskaffenhet icke kunde användas till byggnadstomter, ehuru, om det finge disponeras af köpingen, detsamma skulle för köpingens utveckling varda af synnerlig betydelse; att köpingens rätt att förfoga öfver det ifrågavarande, af kronan inköpta hemmanets andel i vattnet för Norrlungångers by vore mycket tvifvelaktig, hvilket i sin mån bidroge att förhindra köpingen att vidtaga vissa för sjöfartens och handelns befordrande ytterst viktiga anstalter vid hamnen; att då, med afseende derå att redan för flera år sedan den mark, som bestämts till bebyggande, blifvit till större delen upptagen, köpingen för att tillgodose behovet af byggnadstomter måst inköpa flera angränsande hemman, häri- genom vid uppgörande af den utaf Kongl. Maj:t den 5 juli 1885 fastställda plan för köpingens utvidgning, i hvilken plan den äldre delen af köpingen inginge, på flera ställen inträffat, att samma tomt måst utläggas till en del på mark, som kronan upplåtit, och till en del på mark, som köpingen inköpt, ett förhållande, som i anseende till de olika vilkor, som gälde för förvärvande af sådana tomtdelar, framkallat betydande svårigheter för köpingens förvaltning; samt att äfven i öfrigt utförandet af den

beslutade utvidgningen försvarades, så länge kronan vore egare till en del af köpingens grund.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet har i sitt i ärendet afgifna utlåtande meddelat, att, sedan numera all den mark å ifrågavarande hemmansdel, som bestämts till bebyggande, med undantag af ett par tomter, blifvit upptagen, de årliga tomtöresafgifterna uppginge till ett belopp af 718 kronor 71 öre; att berörda afgifter, som städse uppburits af kronofogden i orten, till en början levererats till länets landränteri, der de innestått till den 19 november 1864, då dittills influtna medel till köpingen utanordnats för att användas till för köpingen gagneliga ändamål; samt att afgifterna, som numera af kronofogden redovisades till köpingens kommunalnämnd, jemväl sedermera användts för dylika ändamål; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med vitsordande af behöfligheten för köpingen att erhålla oinskränkt dispositionsrätt öfver ifrågavarande hemmansdel, vidare anfört, att då något särskildt skäl för densamma bibe-hållande åt kronan ej förefunnes, samt den erbjudna köpeskillingen med hänsyn dertill, att kronan för det närvarande icke hade den ringaste inkomst af egendomen, syntes vara fullt tillräcklig, Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke kunde annat än tillstyrka bifall till den underdåliga ansöknin-gen, som jemväl förordats af köpingens municipalstyrelse.

Enligt handlingarna i ärendet omfattar hemmanet i fråga en areal af 81 tunnland 8 $\frac{5}{8}$ kappland, deraf till byggnadstomter, gator och allmänna platser indelats 31 tunnland 10 $\frac{1}{2}$ kappland, medan återstoden af området, enligt hvad kronofogden i orten uti afgifvet yttrande meddelat, är af föga värde, såsom bestående af berg och grusbackar med endast obe-tydlig skogstillgång.

Efter nädig remiss har Kongl. Maj:ts och rikets kammarkollegium i afgifvet yttrande förklarat sig anse det gjorda köpeanbudet vara för kronan fördelaktigt och fördenskull förordat anbudets antagande.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härför i näder föreslä Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande 4 $\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 må, med den rätt hemmansdelen af kronan innehafves, till köpingen Örnsköldsvik försäljas med till-trädesrätt den 14 mars 1890 samt på vilkor i öfrigt, att köpingen vid tillträdet af hemmansdelen såsom köpeskilling derför erlägger tre tusen kronor; samt att köpingen vidkännes alla de kostnader för lagfarten, i i och för hvilken erforderliga åtkomsthållningar skola köpingen af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet tillhandahållas;

äfvensom att den inflytande köpeskillingen må fä användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevägen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärensden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 december 1888.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre *Bildt*,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve *Ehrensvärd*,
 Statsråden: herr *Lovén*,
 friherre *von Otter*,
von Krusenstjerna,
Wennerberg,
 friherre *Palmstierna*,
 friherre *von Essen*,
Örbom,
 friherre *Åkerhielm*.

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen, föredrog vidare: en till Kongl. Maj:t ingifven skrift, deri invånarne i köpingen Örnsköldsvik, hvilken till en del vore uppförd å egorna till de $4\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 om $\frac{1}{4}$ mantal i Själevads socken af Västernorrlands län, som Kongl. Maj:t och kronan enligt köpebref den 10 januari 1839 för 2,000 riksdaler banko jemte i öfrigt angifna vilkor inköpt för anläggning af nämnda köping, i underdåighet anhållit att få tillhandla sig ifrågavarande hemmansdel för samma köpeskilling, Kongl. Maj:t och kronan derför erlagt;

öfver hvilken ansökning ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Västernorrlands län än äfven kammarkollegium afgifvit infordradt underdåigt utlåtande.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande $4\frac{1}{4}$ seland af hemmanet Norrlungånger n:o 1 finge, med den rätt hemmansdelen af kronan innehades, till köpingen Örnsköldsvik försäljas med tillträdesrätt den 14 mars 1890 samt på vilkor i öfrigt, att köpingen vid tillträdet af hemmansdelen såsom köpeskilling derför erlade tre tusen kronor; samt att köpingen vidkändes alla kostnader för lagfarten, i och för hvilken erforderliga åtkomsthållningar skulle köpingen af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet tillhandahållas;

ävensom att den inflytande köpeskillingen måtte få användas på ena-handa sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

Hvad statsrådet sålunda hemstält behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hjalmar Rettig.